

DERS: ÖĞRENME GÜÇLÜKLERİ

ÖĞRENME GÜÇLÜKLERİ NEDİR?

DOÇ. DR. CEVRİYE ERGÜL

Tarihçe

- Öğrenme güçlüğü spesifik olarak ilk kez Samuel Orton ve Alfred Strauss isimli nöropsikiyatristler tarafından tanımlanmıştır.
- Öncesinde genellikle zihinsel gerilik olarak tanımlanmaktayken bundan sonra öğrenme güçlüğü için algı bozukluğu, beyin hasarı, beyin incinmesi, beyinde minimal düzeyde işlev bozukluğu ve nörolojik bozukluk gibi terimler kullanılmaya başlanmıştır.
- İlk kez 1963 yılında Samuel Kirk tarafından öğrenme güçlüğü ifadesi kullanılmış ve yaygın olarak kabul görmüştür.
- Öğrenme güçlükleri diğer özel eğitim alanları içerisinde en yenisidir.
- İlk kez 1975 yılında özel eğitim kategorisi olarak kabul edilmiştir.

Samuel Orton ve Samuel Kirk

...Dr. Samuel A. Kirk gives a child the mirror reading test.

Tanım

- ABD’de ilk kez 1975 yılında yapılmış ve o günden bu yana geçerliğini büyük ölçüde korumuş olan tanıma göre özgül öğrenme güçlüğü;
 - yazılı ve sözlü dili anlama ve kullanmada temel olan bir veya daha fazla bilişsel sürecin etkilenmesiyle ortaya çıkan dinleme, düşünme, konuşma, okuma, yazma ve matematiksel hesaplamalar yapmadaki güçlüklerdir. Tanım algısal güçlükleri, beyin zedelenmesini, beyinde minimal düzeydeki işlev bozukluğunu, disleksiye ve gelişimsel afaziye de içermektedir. Özgül öğrenme güçlüğü görsel, işitsel ve motor bozukluklardan, zihinsel yetersizlikten, duygusal bozukluklardan ve çevresel, kültürel ve ekonomik olumsuzluklardan kaynaklanan öğrenme güçlüklerini içermemektedir (IDEA, 2004).

DSM IV' deki tanımı

- Çocuğun bireysel ve standart test uygulamaları ile saptanan okuma, yazma ve matematik performans düzeyi, yaşından, okul durumundan ve zeka düzeyinden beklenen performanstan düşüktür. Çocuğun öğrenme problemleri akademik başarısını veya okuma, yazma ya da matematik becerilerini gerektiren günlük etkinliklerini olumsuz olarak etkilemektedir.
- Öğrenme güçlükleri okuma, matematik, yazılı anlatım bozuklukları ve sınıflandırılmayan öğrenme güçlükleri olarak sınıflandırılmaktadır.
- Öğrenme güçlüklerinin türleri bir arada görülebildikleri gibi tek başlarına da görülebilmektedir.

Öğrenme güçlükleri farklı alanlardaki güçlükleri

kapsayan

bir terimdir...

Okuma
Güçlüğü
(Disleksi)

Yazma
Güçlüğü
(Disgrafi)

Matematik
Güçlüğü
(Diskalkuli)

İşitsel
Bilgiyi
İşleme
Güçlüğü

Görsel
Bilgiyi
İşleme
Güçlüğü

Dili
İşleme
Güçlüğü

Sözel
Olmayan
Öğrenme
Güçlüğü

Tanımın temel elemanları

- Zeka normal sınırlar içerisinde veya üstündedir.
- Akademik performans beklenen performansın çok altındadır.
- Öğrenme güçlüğü, kültürel farklılıklar, eğitim ortamlarının yetersizliği veya kalitesiz eğitim, düşük sosyo-ekonomik düzey veya öğrenme güçlüğüne sebep olabilecek diğer yetersizlik durumlarından (örn.; zihinsel yetersizlik, duygusal ve davranışsal bozukluklar, görme ve işitme problemleri, otizm vb.) kaynaklanmış olmamalıdır.
- Genellikle dil ile ilgili alanlarda (örn.; iletişim becerileri, okuma, yazma) olumsuz etkilerini gösterir.
- Merkezi sinir sistemindeki bir bozukluk ile ilgilidir. Bozukluk bireyin bilgi işleme ve bilgiyi öğrenme süreçlerini etkiler.
- Öğrenme güçlüğü sadece birkaç bilişsel süreci etkileyebilir.

**Akademik başarısızlık gösteren
tüm çocukların öğrenme güçlüğü
yaşadıkları düşünülmemelidir.**

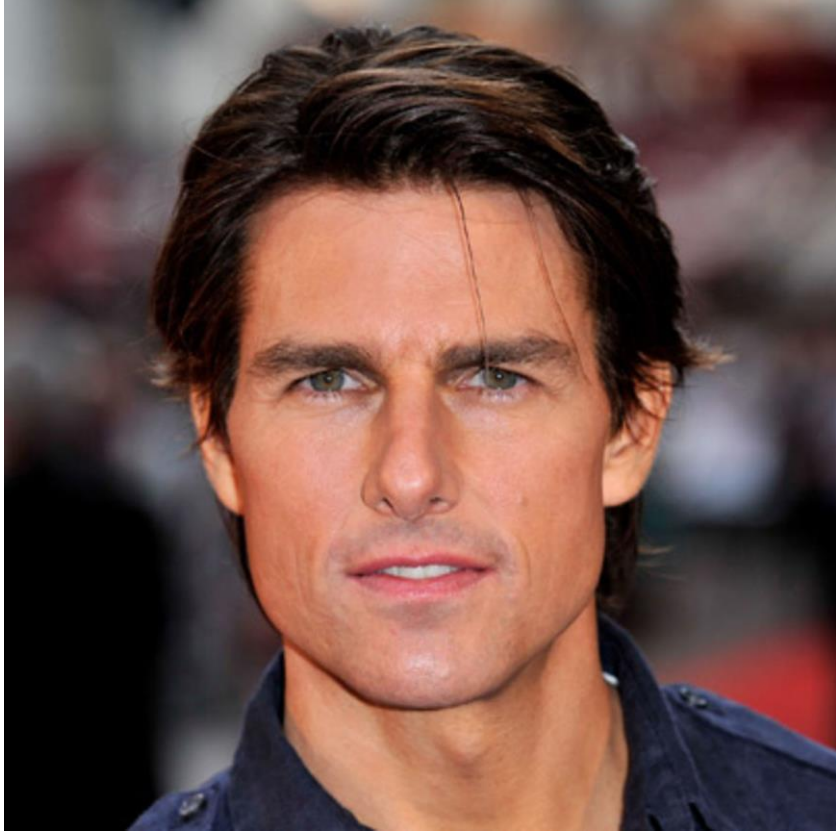
- Öğrenme güçlüğü problemim olduğuna nasıl karar verdiniz. Belki sizin öğretme güçlüğü probleminiz vardır.

Öğrenme güçlüğüne sahip önemli kişilerden örnekler

- Tarih boyunca birçok önemli insanın da öğrenme güçlüğüne sahip olduğu bilinmektedir.
- Rockefeller
- Thomas Edison
- Woodrow Wilson
- Albert Einstein
- Bu tür başarılı kişilerin öğrenme güçlüğüne sahip olduğunun bilinmesi önemlidir.
- Ancak şu da akılda tutulmalıdır ki, her öğrenme güçlüğü olan çocuk bu kadar şanslı olamamakta ve bu tür zorlukları ve yaşamın diğer alanlarındaki olumsuz etkilerini ömür boyu yaşamaktadırlar.

ORLANDO BLOOM:
'Disleksim nedeniyle
okulda diğer derslerde
zorlandığım için,
tiyatroya aşık oldum.'

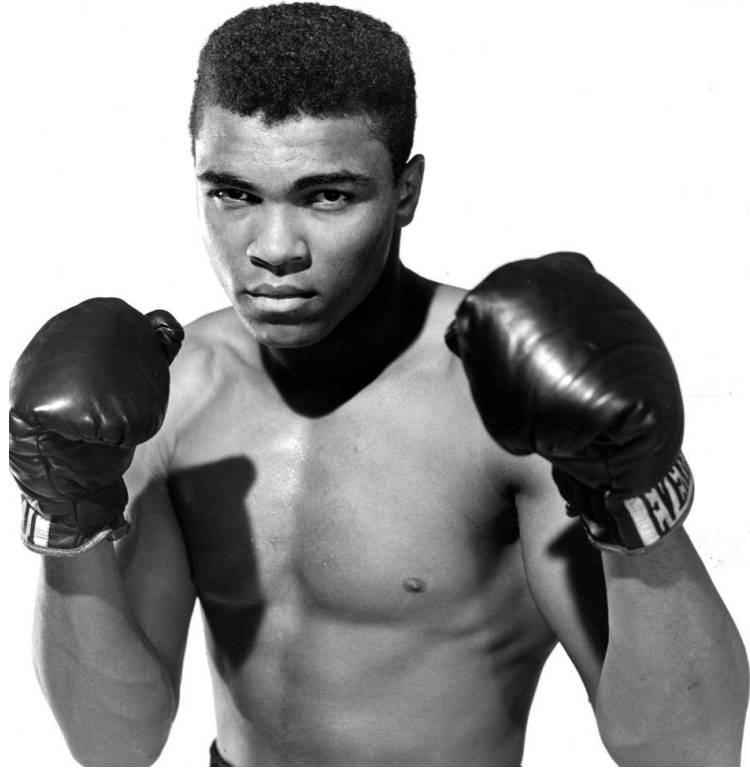

TOM CRUISE:

"Disleksik olduğum için konsantre olmak için kendimi eğitmem gerekti. Görsellikle kavrayabilen bir insan oldum. Okuduğumu net olarak anlayabilmek için kafamda okuduğum şeyle bağdaştırabileceğim zihinsel görseller yaratmaya çalışıyordum."

STEVEN SPIELBERG:
'Filmlerin bana yardımı çok dokundu... Utançtan, kendimi suçlamaktan ve kendime yüklenmekten kurtardı. Film yapmak benim en büyük kaçışım oldu.'

MUHAMMAD ALİ:
'Lisedeyken, birçok öğretmen bana 'aptal' etiketi yapıştırmıştı. Ders kitaplarımı okuyamıyordum bile.'

WHOOPI GOLDBERG:
'Ben çocukken buna disleksi
denmiyordu. Daha çok
'yavaş' ya da 'geri zekalı'
deniyordu.'

KEIRA KNIGHTLEY:

'8 yaşımda tiyatro için seçmelere gidişimi hatırlıyorum; repliklerimi okuyamadığım için, yaşadığım en eziyetli tecrübeydi. Oyuncu olmak için duyduğum istek benim için destekleyici bir güç oldu.

Bunun için mükemmel öğretmenlerim oldu. Benimle hiç yılmadan çalışan öğretmenlerim, annem ve babam sayesinde, 11 yaşında disleksiye yendim.

- Öğrenme güçlüğü genellikle yaşam boyu devam eden bir özel gereksinim alanıdır.
- Okul öncesi dönemde bu dil ile ilgili problemler olarak görülürken, okul yaşamında okuma yazma, anlama, matematik ve yine dil ile ilgili problemler olarak kendini gösterir.
- Öğrenme güçlüğü tüm dünyada ırk ve dil ayrımı olmaksızın görülmektedir.

Yaygınlık

- Özel eğitime gereksinimi olanlar içerisindeki en büyük grubu temsil etmektedir.
 - Okul yaşındaki tüm çocukların %5-15'i
 - Özel eğitim kategorilerinin %50'si
 - Erkek çocuklarında 4 kat daha fazla...
 - ✦ biyolojik faktörler
 - ✦ kültürel faktörler
 - ✦ beklentiler
- Öğrenme güçlüğü için yapılan tanımlamanın çok geniş olmasından dolayı, gerçekten bir özel gereksinim olarak öğrenme güçlüğü olan çocuklar ile sadece akademik başarısı düşük olan veya çeşitli nedenlerden dolayı başarısız olan çocuklardan ayırt etmek oldukça güç olmaktadır.

Tanımı ve yaygınlık

- Öğrenme güçlüğünün yaygınlığına ilişkin farklı rakamlar verilmektedir.
- Öğrenme güçlüğünün tanımı ve kapsamı ile ilgili belirsizlikler ve tanılamaya yönelik değerlendirme araçlarının yetersizliği nedeniyle, tanılamada kurumsal görüşlerin ağırlığı artmakta ve böylece ilgili rakamlar farklılaşabilmektedir.
- Bazı kurumlar az önce bahsettiğimiz nedenler dolayısıyla tanılamadan mümkün olduğunca uzak dururken, bazı kurumlar ise akademik olarak başarısız olan her öğrenciyi özel eğitim hizmetlerinden faydalanmalarını sağlamak ve eğitimlerini desteklemek için veya zihinsel yetersizlik etiketinin olası olumsuz etkilerini önlemek için öğrenme güçlüğü ile tanı almalarının kolaylaştırmaktadırlar.
- Buna bağlı olarak da rakamlar büyük ölçüde değişebilmektedir.

NEDENLER

- 4 ana nedenden bahsedilmektedir:
 - Organik—beynin yapısal farklılığı
 - Genetik
 - Çevresel—kötü beslenme, annenin alkol, sigara ve uyuşturucu bağımlılığı
 - Biyokimyasal faktörler—yiyeceklere katılan boyalar, kimyasal maddeler, oyuncaklardaki kurşun maddesi, ve vitamin eksiklikleri
- Kesin nedeni bilinmemektedir.